

PIRMAIS 9. KLASES IZLAIDUMS. Šis bija skaists, patiens un vēsturisks notikums. 12. jūnijā Cēsu Jaunā skola izsniedza diplomus pirmajiem savas skolas absolventiem - Jēkabam (no kreisās), Lūkasam, Tomam, Tomasam, Ievai, Keitai, Martai, Amēlijai un Katrīnai. Kā izlaiduma uzrunā teica skolas direktors Ivo Rode, šie jaunieši viņam un skolas pedagogiem kļuvuši par draugiem. Un draugus zaudēt ir skumīgi, tādēļ priecājamies par visiem, kuri uzsāks mācības Cēsu Jaunās vidusskolas 10. klasē jau šajā rudenī. Mēs turpināsim draudzēties un augt kopā.

Mācīsimies ķīniešu un spāņu valodu

Jau nākamajā mācību gadā Cēsu Jaunajā skolā būs iespēja apgūt ķīniešu un spāņu valodu. Saruna ar skolotāju Santu Zvirbuli, kura atgriezies Latvijā pēc 11 pavadītiem gadiem Meksikā.

14.lpp

Vasaras literatūra

Lai vasarā brīvo laiku būtu vēl interesantāk un lietderīgāk pavadīt, iesakām interesantāko un jaunāko grāmatu sarakstu vecākiem, skolēniem un pedagogiem.

16.lpp

Sveika un sveiks!

Paldies par šo mācību gadu gan vecākiem un skolēniem, gan skolotājiem un mūsu atbalstītājiem. Ir aizvadīts skaists darba noslēguma cēliens, gan ar vairākām mācību priekšmetu apvienotajām tematiskajām nedēļām, gan skolas Pagalma svētkiem, gan 9. klases izlaidumu, kuru organizējām Cēsu Pils dārzā.

Priekšā vasara un viss, ko novēlam, lai tā ir saules un jauku satikšanos bagāta. Lai varam tikties ar mīļajiem, runāties un smaidīt viens otram! Uz tikšanos rudenī!

Liene Lote

Pašu radīts plānotājs

Cēsu Jaunās skolas klade/plānotājs var būt arī tavas vasaras īpašāko mirkļu piezīmju vieta.

Šo plānotāju veidojuši gan skolas skolēni, gan pedagogi, domājot par to, kāda tad īsti ir mūsdienīga, ērta un stilīga pierakstu klade.

Šī var kļūt par vietu, kur tu ne tikai pieraksti katras dienas jaukākos notikumus, bet arī plāno laiku, piefiksē savas idejas vai atziņas. Šis plānotājs nav ierobežots konkrētos datumos. Tajā ir daudz pārsteigumu un brīvas vietas, lai rakstītu, pierakstītu un aprakstītu.

Apskatī un iegādājies plānotāju mūsu mājas lapā:

www.jaunaskola.lv/veikals/

Meklē: **Cēsu Jaunā skola**

Esam pamanāmi

Seko līdzī Cēsu Jaunās vidusskolas aktivitātēm arī sociālajos kontos – *Facebook*, *Instagram* un *YouTube kanālā*. Visaktīvākie esam tieši Facebook, kur regulāri ievietojam jaunus, interesantus, aktuālus stāstus.

Avīzi veido: Liene Lote Čemme
Foto: Roberts Skutelis, Liene Lote Čemme,
Sandra Lielmeža
Druka: SIA "Māras Druka"

Adrese:
Pamatskola: Piebalgas iela 3, Cēsis, LV-4101
Pirmsskola: Ziemeļu iela 16, Cēsis, LV-4101
E-pasts: cesis@jaunaskola.lv
Telefons: 29621119 (darba dienās 8:30 -16:30)

www.jaunaskola.lv

Dažas personiskas piezīmes pa ceļam uz Cēsu Jaunās skolas pirmo izlaidumu

VALDA MALCENIECE,

skolas dibinātāja, brīvprātīgais darbinieks, skolotāju palīgs, dežūraukle, apkopēja, valdes locekle, projektu vadītāja, lietvede, direktora pienākumu izpildītāja, absolventu šoferīte :)

Skolas izlaiduma svētku sajūtu – prieku, gandarījumu un pateicību par padarīto – ‘krāju’ jau labu laiku. Varbūt pat visus līdzšinējos 8 mācību gadus. Jo es Joti cerēju, ka šī diena pienāks!

2012./13.mācību gads: Top skola

2012. gada rudens

Baigi gribētos palikt dzīvot Cēsīs, ja būtu tāda skola, par kādu pēc pāris gadiem sāks runāt visā Latvijā, saucot to par kompetenču pieeju. Varbūt ierakstīt *Twitterī*, ja nu vēl kāds tādu skolu Cēsīs gribētu? Varbūt kopā saliekot prasmes un zināšanas sanāktu?

2013. gada februāris

Izglītības un kvalitātes dienestā izsniegta reģistrācijas apliecība “Cēsu Jaunajai sākumskolai” un pirmsskolai, ko dibinājusi enerģisku vecāku biedrība.

2013.gada aprīlis

Skolai nav direktora. 1.septembris tuvojas strauji. Varbūt atkal ielikt kādos sociālajos tīklos sludinājumu? Darām tā, pieteikšanās termiņš beidzas, pieteikumi – tieši neviens, panika aug, bet direktora nav. Trīs dienas pēc datuma mums atraksta Dana Narvaiša. Te avīzē nepietiks vietas – bet droši *ieguglējiet* – un jūs redzēsiet, cik Danai ir un bija daudz labu ideju pedagoģijā, kas ielika gan labus pamatus skolas pašā aizsākumā, gan deva enerģisku un pārdomātu uzrāvienu nākamajos gados.

2013./14. mācību gads: būs vai nebūs?

2013.gada 31.augusts

Skolā ir pieteikušies 9 bērni. 6 pirmsskolēni un 3 skolēni

uz 2.klasi. Pirmklasnieka neviena. Dažas ģimenes, kas izrādījuši interesi saka – ‘mēs paskatīsimies, kā jums ies, varbūt pievienosimies nākošgad.’ Skola darbojās 2 telpās, kas tiek aizlienētas no zinātkāres centra “Zinoo”. Nepieciešamās mēbeles esam savākuši no visas apkārtnes. Gandrīz kā brāļu draudzes laikos.

2014.gada janvāris

Skolas kontā ir gandrīz nulle eiro. Visu gadu pārtiekam no ziedojumiem un brīvprātīgā darba. Daudz, daudz brīvprātīgā darba. Ilgi vairs tā nevarēs. Sasaucam vecāku sapulci. Sakām, ka, iespējams, skolu jāslēdz. Nepietiek līdzekļu skolotāju algām. Vecāki, saka – nē, un piekrīt skolas maksas celšanai un paši aizdod vēl papildus skolai naudu, lai sanāk akreditācijai un algām.

2014. gada 31.maijs

Skolas mantas trīs autopiķebēs ir aizvestas uz vasaras noliktavu. Šajās telpās ilgāk nevaram palikt. Bet skola ir akreditēta – tas nozīmē, ka skolā viss notiek atbilstoši valsts uzstādījumiem par izglītības kvalitāti un jaunajā mācību gadā būs valsts līdzfinansējums, arī pašvaldība ar mums sarunājās gan par iespējamu telpu pieejamību, gan līdzfinansējumu.

2014./15. mācību gads, 2015./16. mācību gads: iedzīvošanās Ziemeļu ielas mājā

Mūsu lietošanā nodota skolas ēka ar plašu pagalmu, mazliet cauru jumtu un apkures sistēmu avārijas stāvoklī. Skola aug ātri un jaudīgi. Atvērto durvju dienas, sarunu un diskusiju vakari, dalība projektos “Gudrais rotaļlaukums”, “Augstāk par zemi”, “Virtuves sarunas”, kopā ar mums aug un iedvesmojās “Rīgas Jaunā sākumskola” (kas tagad darbu turpina kā “Domdaris”), sociālās uzņēmējdarbības pirmsākumi “Reach for Change”, nominācija “Global Teachers prize”. Viss notiek ārkārtīgi strauji, radoši, pielāgojot visu, ko var pielāgot, jo naudas joprojām mums nav daudz. Pēc

2 gadiem māja ir pilna līdz malām un mēs meklējam jaunas mājas skolēniem, Ziemeļu ielas ēku un pagalmu atstājot mazākajiem – mūsu pirmsskolēniem.

2016./17. mācību gads, 2017./18. mācību gads: augam tālāk līdz pamatskolai

2016.gada 1.septembris ar simbolisku skolēnu 'pārgājienu' no Ziemeļu ielas skolēni dodas uz savu jauno skolas ēku Rīgas Tehniskās Universitātes Cēsu filiāles 2.stāvā. Tur smaržo pēc krāsas, jo iepriekšējā vakarā esam beiguši krāsot garderobes sienas. Ideju ir daudz, visi strādā galvas nepacēlušī.

2017.gada pavasaris

No skolas augšanas tempa un apjoma esam saguruši, risinājumi vajadzīgi vairāk, bet lēmumus pieņemam lēnāk, kā gribētos. Mums pievienojas Agnese Pilsuma, viņa saka, ka šis, ko mēs te darām, ir ļoti jēdzīgi. Un to var un vajag turpināt. Agnesei ir lieliskas spējas ieviest kārtību, atrast risinājumus un sapratni tur, kur ir kaut kas sameties, saķēries un sabuksējies. Agnese prot sakārtot un uzturēt lietas un sadarbības, kas jau dažus gadus gaidīja kādu, kas to var izdarīt. Mēs atviegloti uzelpojam un ķeramies pie tālākiem plāniem visi kopā!

2018. gada februāris

Speram nozīmīgu soli pretim tam, ka 2021. gada jūnijā mūsu skolu varētu absolvēt pirmie 9.klases skolēni – sākumskola kļūst par pamatskolu!

2018./19. mācību gads

2019.gada februāris

Lai juridiski tiktu no biedrības uz sociālo uzņēmumu, pēdējo divu mēnešu laikā esam diezgan daudz pavadījuši laiku ar visādu līgumu, pieteikumu, atteikumu, pieslēgumu un atslēgumu sagatavošanu. Un diezgan bieži esmu zvanījusi uz daudz dažādām iestādēm. Un visur, visur (!!!) pretī ir bijuši laipni, atsaucīgi, izpalīdzīgi un kompetenti cilvēki, kas palīdz risināt jautājumus, nesarežģot un samazinot dokumentu šurpu-turpu sūtīšanu. Cēsu, Mārupes, Siguldas, Jaunpiebalgas, un - jā - arī Rīgas domē, Uzņēmumu reģistrā, Izglītības kvalitātes valsts dienestā, Valsts Kasē, Izglītības ministrijā, Kultūras ministrijā un Labklājības ministrijā, *Swedbankā* un Valsts ieņēmumu dienestā, *Altumā* – visur ir cilvēki, kas dara savu darbu ar prieku, dara ātri un ar izpratni.

2019.gada jūlijs

Esam izauguši lieli. Varbūt lielāki un ātrāk nekā varam paspēt tikt līdz. Attīstības temps, izaicinājumi un iespējas, ko tas nes līdzī, kļūst plašāks, iesaistīto cilvēku

kļūst vairāk, vēlmes un vajadzības sāk atšķirties. Nonākam iekšējā krīzē. Un iezīmējās vairāki varianti, kā skolai turpināt būt. Diskusijas pāraug strīdos, pasakām viens otram šo to lieku. Ar mediatora palīdzību sarunas pabeidzam cilvēcīgi. Reizē novēlu un nenovēlu tādu pieredzi citiem. Covid krīze gan pēc tās krīzes ir vieglāk *menedžējams* gadījums. No mazas, ģimeniskas vecāku dibinātas skolas ar 9 skolēniem un 3 skolotājiem, esam izauguši līdz skolai, kurā mācās 130 ģimeņu bērni un strādā 40 darbinieki. Tas ir vērā ņemams sociālais uzņēmums, kam ir savas saistības, savi kvalitātes kritēriji un apsolījumi, kas jārealizē.

2019./20. mācību gads: starp krīzi un krīzi

2019.gada decembris

Pirmo pusgadu dzīvojam skolas vadītāja meklējumos. Šoreiz nepalīdz ne *Twitteris*, ne *Facebook*, ne rekomendācijas. Līdz kādā brīdī rūpīgāk paskatāmies paši uz sevi un ieraugām, ka mūsu nākamais direktors jau labu laiku ir bijis tepat blakus (un joprojām ir) – čau, Ivo Rode! Darbi un atbildības kārtojās, skola turpinās, ALTUM atbalstītā sociālās uzņēmējdarbības grantu projektā mums ir lieli plāni.

2020. gada marts

Tik tikko ievilkuši elpu pēc iekšējām pārmaiņām kā "ķirsīti" uz tortes saņemam *kovidu* un attālinātās mācības. Par laimi tas notiek skolēnu brīvdienās, tā ļaujot kaut mazliet aptvert, ko varētu darīt. Ar vecāku atbalstu, bērnu atsaucību un skolotāju lielu darbu gadu pabeidzam ar godam nopelnītu saldējuma kokteili.

2020./21. mācību gads: A, B, C un Ž mācību plānu gads

2020. gada 1.septembris

Lūdzu, mazgājiet rokas un nelaidiet uz skolu slimus bērnus, paši arī nenāciet, lai mēs varam pēc iespējas ilgāk palikt skolā un sadraudzēties, iemācīties to, ko pagājušajā pavasarī nemācējām datoros un to, ko datoros nemaz nevar iemācīties – draudzību, sadarbību, kopā būšanu, strīdēšanos un atkalsalabšanu.

P.S. Nu jā, tas, ka ar roku mazgāšanu nepietiks, to vēl nezinājām. Būs vēl maskas, kontaktpersonu saraksti, vakcinācijas 'par, pret, kad' diskusijas. Būs izglītības ministrijas A, B un C plāns, un tam visam pa visu bērni. Ko esam centušies

nepazaudēt aiz 'zoom' ekrāniem un epidemioloģiskajiem ierobežojumiem.

2021. gada 1.aprīlis

Man joki patīk. Bet šis nav nekāds 1.aprīļa joks. Tas ir lieliska darba un veiksmes rezultāts jau gandrīz 9 gadu garumā. No šodienas un turpmāk – Cēsu Jaunā vidusskola. Salīdzinoši vienkārša administratīvi tehniska darbība, kas mums nozīmē daudz. Lai cik neticami skolu dibinot likās, ka šī skola kādreiz varētu būt vidusskola, tad šobrīd mēs tam esam pavisam tuvu. Domu par vidusskolu esam apsvēruši un domājuši visus skolas pastāvēšanas gadus, sprieduši par to dažādi, atkarībā no komandā valdošā optimisma, reālisma vai drosmes devas. Tālāk tagad tikai darīšanas vaina:)

2021.gada 24.maijs

Šodienas mazais brīdis, kad devītklasnieki mūsu mājas pagalmā kopā gatavo dāvanu skolai – krēslus skolas pagalmam. Man tas nozīmē vairāk par ziediem un 'salūtu', ko parasti gaidām izlaidumā. Šodien kaut kas smuki saslēdzas, lai gan nekas jau nav noslēdzies – viss turpināsies tālāk.

Pirms astoņiem gadiem šajā pašā pagalmā mēs sākām būvēt skolu, būvējot krēslus viņu atpūtas stūrītim. Tagad viņi 'buvē' skolai. Puķes, apsveikumi un atestāti – tas viss būs. Un tas viss pieder pie svētkiem, bet šis šodien ir iespējams viens no maniem jau mīļākajiem un īstākajiem svētku sajūtas brīžiem izlaiduma sakarā. Sajūta, ka kaut ko mēs visu šo astoņu gadu laikā esam izdarījuši ļoti pareizi.

2021. gada 31.maijs

Par šo gadu vēl grūti apjaust, kas pēc pāris gadiem no tā paliks viskošākajā atmiņā un ko mēs no tā kopumā būsīm paņēmuši līdzī. Gads ir prasījis daudz un neesot ikdienā fiziski kopā licis būt klātesošākiem, uzmanīgākiem, vērtīgākiem daudz vairāk kā ierasts. Tomēr gadu noslēdzam ar lielu gandarījumu! Vecāku pārdomas un pēcgaršu par šo mācību gadu vēl gaidām, aptaujas aizpildās lēnāk, sarunas notiek retāk. Šogad grūtāk kā citus gadus ir bijis sarunāties. Taču mūsu skola ir iespējama tikai, ja ir iespēja sarunāties bērniem, vecākiem un pedagogiem. Jo tikai tā mēs varam sniegt piemērotāko atbalstu bērnam mācību procesā.

2021. gada 4.jūnijs

Visu nedēļu esam pavadījuši individuālās sarunās ar kolēģiem pilnām ar 'paldies' un pārdomātiem ieteikumiem labākam nākamajam gadam. Darba kolektīvi līdz 20 var sanākt kopā. To darām – un ar prieku, gandarījumu un nebijuši labu kopējo sajūtu noslēdzam mācību gadu skolotājiem. Ir mācību gadi,

kas grauj ticību, vai tas, ko darām, vispār ir vajadzīgs. Šis, lai cik jocīgs ārēji, iekšēji ir mūs uz augšu un reizē dziļumā virzījis. Novēlu katram TĀDU 99% sieviešu kolektīvu.

2021.gada 13.jūnijs

Agrs rīts, putni ir modušies jau 2 stundas, bet saule vēl nav uzlēkusi. Mūsu pirmie absolventi ir beiguši izlaiduma *after-pārtija afterpārtiju*, kur man ir gods būt par viņu šoferīti-agri-no-rīta-mājās-izvadātāju. To pieņemu ar prieku kā dāvanu, jo, nu – tie ir pusaudži, kas ne vienmēr visur ļauj tev būt klāt. Un es drīkstu būt tur klāt! Redzēt, cik viņi ir lieliski jaunieši. Viņi zina, ko dara, daudz sarunājās, vēl vairāk smejas, viņu joki ir asprātīgi, tāpat kā viņu mūzikas izvēle. Dzīvespriecīgi. Un nereāli forši. No visas sirds novēlu viņiem, lai tas prieks paliek ar viņiem.

Cēsu Jaunā skola joprojām ir labākais, ko redzu, ko varu darīt, lai varbūt kādreiz pēc 10 vai 20 gadiem, kad izaugs šodienas bērni, viņi varētu būt gudrāki pieaugušie par mums. Es redzu, ka viņi spēs izprast un novērtēt citu cilvēku pasaules uzskatus, sarunāties un sadarboties ar dažādiem cilvēkiem ar dažādiem uzskatiem, un rīkoties kopīgas nākotnes labā. Es joprojām tāpat kā pirms 8 gadiem domāju, ka skolas videi un atmosfērai, ko veido pedagogu attieksme un vecāku iesaiste, ir lielāka nozīme par labām atzīmēm un augstu vietu skolu reitingā. Dzīvesprieku joprojām tajos nemēra. Bet mums tas ir svarīgs!

Man liekas tas būtu traki, bet varbūt kādreiz es to izmēģināšu - *'ietagot'* katru, kas šajos skolas augšanas gados ir bijis kopā ar mums. Atbalstījis ar savu attieksmi, drosmi, cerību, ticību, stratēģiju, uzticēšanos, gudrību, atbalstu, smaidu, apskāvienu, padomu, ar savu eiro, un latu (2013. gadā, jā:) un galdu, dīvānu vai jebko citu, kas bijis noderīgs, ar vienkārši patiesu interesi: kā jums tajā skolā iet? Tie ir simti un varbūt pat tūkstoši cilvēku. Vienā dienā es jūs saskaitīšu, bet šodien es vienkārši zinu, ka jūs esat. Un tāpēc mēs esam stiprāki, gudrāki, dzīvespriecīgāki un jaudīgāki kā pagājušogad. Un katru iepriekšējo gadu kopš 2013.gada.

PALDIES un tiekamies ar jaunu jaudu jau devītajā Cēsu Jaunās vidusskolas mācību gadā!

Mums var pievienoties dažādos veidos – mācīties, mācīt un atbalstīt, iesakot tiem, kas meklē, kur to jēdzīgi darīt! JĀ

Mazāk ir vairāk

IVO RODE,
Cēsu Jaunās vidusskolas direktors

Cēsu Jaunās skolas 9.sezonas priekšvakarā beidzot redzam, ka ne tikai pie mums Cēsīs, bet visā pasaulē sākam saprast teicienu "mazāk = vairāk" pavisam citā griezumā. Ja iepriekš, jau kopš civilizācijas pirmsākumiem, kopējā sabiedrības tieksme bijusi pēc lielā, milzīgā, grandiozā, tad šobrīd sākam atgriezties pie pazīstamā, lokālā, mazās kopienas, ģimenes. Bet par visu pēc kārtas.

Piramīdas, tempļi, kolizejs, katedrāles, milzu stacijas ēkas, Titāniks, koncertzāles, kas pulcē pūļus, futbola stadioni, kuros satilpst neskaitāmi tūkstoši, supermārketi, XXXXX izmēra veikali, TC "Alfa" nemitīgā paplašināšanās, Dziesmusvētku estrādes pārbūve, jaunās nacionālās koncertzāles būvniecība, "Airbus" rekordlielie aviolaineri, super kruīza kuģi, visbeidzot - lielās skolas, ģimnāzijas lielās telpās un bijušās izglītības ministres sapnis par mazo skolu slēgšanu un mega klašu izveidi. Aizraujoties ar lielo, klusā nāvēt iet bojā mazais - mazie veikaliņi izmiruši, mazās skolas - slēgtas, vietējais ražotājs spiests pārdot savu produkciju par hipermarketa noteikto cenu.

Lielāks var būt labāks, lielāks var optimizēt resursus, var panākt iespaidīgāku šovu un piedāvāt visu vienuviet. Protams. Bet lielajā kaut kas vienmēr pazūd. Lielajām korporācijām, veikaliem un, diemžēl, arī skolām attiecības ar saviem klientiem nav īsti iespējamas. Lielais nepazīst individu un var rūpēties par kopējo tēlu, kopējām interesēm, veselumu, kurā visnotaļ labi jūtas indivīds ar platiem pleciem, drosmi kabatās un skaļu muti, bet aiziet bojā klusais, trauslais un citāda.

Vēl pirms pandēmijas sākām just vieglu vēsmu, kura nesa domu, ka mazais bieži vien ir labāks par lielo. Ka attiecības ir svarīgākas par pastaigu par tirdzniecības centru. Mājsēdī sapratām, kas mums pietrūkst visvairāk. Attiecības. Jau vairākus gadus aktīvi darbojas tiešās pirkšanas pulciņi, kur prece pie tevis nonāk pa tiešo no ražotāja, kur preču izsniegšanas brīdis ir mazs tusiņš. Ultra kvalitatīva pakalpojuma vai preces iegāde no vietējā amatnieka, mākslinieka fināla izmaksās atsver lētākas un mazāk kvalitatīvas preces iegādi

supermārkētā. Mazie kafejnīcu iekšpagalmu koncerti un divu aktieru izrādes izrādās ir vienlīdzīgs spēlētājas lielajiem pasākumiem. Mazo pagastmāju svētki un amatnieku tirdziņi - sirsnīga vieta, kur satikties un ņemt līdzi arī bērnus. Mazās skolas - vieta, kur katrs bērns tiek pamanīts, sadzirdēts, samīļots.

Lai gan vēl prātos ir doma, ka viss kādreiz būs atkal kā iepriekš, visi zinām, ka nebūs. Es vismaz ceru, ka nebūs, jo, lai gan daudz šajā pandēmijā ir zaudēts, tikpat daudz ir iegūts. Tikai retais sapņo par 60 bērnu klasēm, 100 000 koncertiem, grandiozu izmēru pasākumiem. Mēs pārējie sapņojam baudīt dzīvi ar tiem, kuri mums ir svarīgi, un kuriem mēs esam svarīgi, novērtējam kvalitāti, bagātināmiem viens no otra mazajās kopienās.

Šis ir laiks, kad atdzimst mazajam, lokālajam, vietējam, kvalitatīvajam. Cēsu Jaunās skolas dibinātāji šo jūta un zināja jau pirms 9 gadiem, kad lielākā daļa apkārtējo šo apšaubīja. Covid krīze bija tikai katalizators nenovēršamajam. Šogad kā vēl nekad izjūtam interesi par mazu skolu, kurā katrs skolotājs pazīst katru bērnu, ģimeni, kurā skolēni un pedagogi ir draugi, kurā ģimenes viena ar otru ir cieši saistītas, kurā skolotāji plānojot stundas domā par katru bērnu, kurš atradīsies klasē, kurā katrs skolotājs ir mentors katram bērnam. Jo mazāks = lielāks. 9 gadus šo domu esam pārstāvējuši, šogad patiešām jūtam, ka vairs neesam vieni, kas šo saprot. JV

Kāpēc mācīties Cēsu Jaunajā skolā?

INGA MASTIŅA

angļu valodas skolotāja

Ik pa laikam līdz manām ausīm vējš atpūš jautājumu, "Vai pie jums tiešām ir tā, kā "Feisbukā" raksta?" Jāsaka godīgi - es nezinu, jo neesmu "Feisbukā". Apsēdos pie rakstāmgalda, lai jums pastāstītu, kā šeit ir no mana, insaideres, skatupunkta. Esmu gan šīs skolas pedagogs, gan šīs skolas skolēna vecāks.

Pirms trim gadiem vēl dzīvojam Rīgā. Tuvojās 1. septembris, un, kā katru gadu, mans dēls arvien izmisīgāk skaitīja dienas, kas atlikušas līdz brīdim, kad būs jāiet uz skolu. Kad jautāju, kā viņš par to jūtās, viņš atbildēja: "Tā, ka man nav izvēles." No domas vien, ka manam vienpadsmitgadniekam atkal katru rītu jāceļas sešos trīsdesmit, lai dotos uz vietu, kur viņš nekad nav gribējis būt, es biju gatava mainīt visu - arī savu dzīvi, lai parādītu dēlam, ka izvēle ir vienmēr. Vienmēr.

1. septembra rītā, kamēr citi *instagramos* un *feisbukos* publicēja smaidīgas bērnu fotogrāfijas ar gladiolu, dāliju un asteru salūtiem rokās, es *feisbukā* ierakstīju, ka dodu sev gadu laika, lai dēlam atrastu skolu, uz kuru viņš ietu ar prieku. Biju gatava pārvākties uz dzīvi jebkur, kur šāda skola atradīsies. No draugiem un paziņām dzirdēju komentārus, ka bērnam ar "tādu galvu" gan būtu jāpaliek galvaspilsētā un jāmēģina startēt uz 1. ģimnāziju, vai vēl kur kolosāli. Uz brīdi viņiem noticeju un pakonsultējos ar bērna tēvu, kurš tieši tādā garā bija gājis pa dzīvi - skolas gudrinieks, Latvijas olimpiāžu uzvarētājs, kurš automātiski tika budžeta grupā Latvijas Universitātes fizmatos. Viņš teica, ka uzticas man.

Stāsts, kā mēs nokļuvām Cēsu Jaunajā skolā ir viena no tām skaistajām pasaules sinhronitātēm, kas šķiet kā neticama sakritība, taču patiesībā ir loģiska likumsakarība. To kādreiz pie ugunskura jums pastāstīšu.

Šogad aprit otrais gads, kopš mans dēls mācās Cēsu

Jaunajā skolā, un man ir zudis jēl kāds atskaites punkts, kādēļ šo lēmumu nepieņēmu jau agrāk. Zinu, ka ik katrā skolā ir pa kādam brīnumpedagogam, kurš jūt, cienu, saprot un uzver bērnus kā sevi pašu. Taču nekad neesmu pieredzējusi šo fenomenu tik koncentrētā esencē, kā šogad Cēsu Jaunajā skolā.

Katram bērnam un vecākam ir savas ekspektācijas, vēlmes, vajadzības un priekšstati, ko vēlamies saņemt no izglītības procesa un pedagogiem. Mans kvalitātes rādītājs ir laimīgs bērns, kurš, domājot par skolu un skolotājiem, ne brīdi šo pāris gadu laikā nav noskudinājies. Viņam šogad bija grūti nosaukt trīs foršākos skolotājus, jo visi tādi esot, un katrs citādā veidā. Pateicoties šiem diviem mācību gadiem mans intravertais jaunietis ir laimīgāks, kā nekad savā dzīvē, pat ar visām tām pandēmijām visriņķī. Nekad neesmu pieredzējusi jaudīgāku klases audzinātājas darbu, kā šogad Unas Dreiblātes izpildījumā. Tāda pašai dziedība, jutība, redzība un vēlme iedziļināties, palīdzēt, sadzirdēt, nav kaut kas, ko jēl kad spēšu uztvert kā pašsaprotamu.

Tā kā esmu arī šīs skolas skolotāja, tad zinu, ka ikkatra mana kolēģa iekšējā latīņa ir nolikta ļoti, ļoti

augstu. Mēs pirmie būsīm tie, kas pamanīs savas kļūdas vai neizdošanās. Un labi, ka ir vecāki, bērni un kolēģi, kuri pamana arī to, kas mums izdodas un laikus paslavē, pirms kāds no mums sašļūk.

Pirmo reizi savā dažpadsmit gadu pedagoģijas karjerā pieredzu tik spēcīgas skolotāju personības, kas uzņemas iniciatīvu, ir gatavi cits citu aizvietot, ja vajag, nevis skatīties šaurā savas specializācijas rāmī. Kā kolēģe pieredzu cilvēkus, kuri šeit strādā ar sirdi. Šeit nemaksā ne par centu vairāk, kā jebkurā citā skolā, gluži pretēji - man šeit nav to foršo, gadiem ierasto, galvaspilsētas piemaksu. Vēl jautrāk - es pati maksāju par sava bērna skolu un pati mācu viņam angļu valodu, jo tā ir forma, kā varu šo vidi atbalstīt. Kādos vārdos lai vēl izstāstu to, cik ļoti mans bērns šo vietu novērtē?

Jau augusta sākumā mūsu skolas pedagogi atgriezās skolā, lai mācītos. Iedomājieties? Mācītos! Un nevis tā, ka sēžam un urbinām degunu, kamēr kāds mums lasa lekcijas un mēs, galvas klanīdami, klausāmies, lai iegūtu obligātos punktus. Mēs mācāmies tā, ka katra aizsēdējusies smadzeņu kroka tiek izpūrināta no putekļiem. Šeit būt ir izaicinājums - tas nav kā svētdienas rītā pankūkas uzcept. Taču katrs, kurš šeit

strādā, zina, kas ir mūsu komandas satvarā. Un jā, ir dienas, kad pie mums vispār nav tā, kā vakardienas *feisbuka* ierakstā. Taču mūsos ir milzīga ticība tam, ko darām, un ticība, ka rīt atkal notiks kāds *feisbuka* ieraksta vērts brīnums.

Esmu gadiem strādājusi Rīgas skolās (arī prestižajās) un man nav nekādu ilūziju par to, ka tur ir ideālāk. Īpaši šogad, kad galvaspilsēta tā arī ne reizi neiekļuva *drošo novadu sarakstā*.

Katram ir sava izvēle, mērķi un ceļš. Saprast, vai bērns ir īstajā vietā, šodien ir ļoti vienkārši. Mūsu bērni patiesībā visu zina labāk par mums, ja vien neesam aizlipinājuši viņu sajūtas un intuīciju. Pajautā, kā bērns jūtas tur, kur atrodas, ja vien esi gatavs dzirdēt atbildi. Nekad un nekur viss nebūs ideāli, taču, ja bērns atbild, "Es jūtos tā, it kā man nav izvēles", tad zini - ir pēdējais laiks, lai celtos un parādītu, ka izvēle pastāv vienmēr, ka savu dzīvi var sākt veidot no jauna jebkurā punktā, un tas var izrādīties dzīves labākais lēmums.

Lai jums skaistas un drosmīgas izvēles! JV

Gads klašu audzinātāju vērtējumā

LIENE LOTE ČEMME

Mācību gada noslēgums savā ziņā ir pārdomu laiks pedagogiem un skolas kolektīvam, kad izvērtējam visu sasniegto un uzdodam sev jautājumu, kas būtu darāms citādāk nākamajā gadā.

Kāds šis gads bijis klašu audzinātāju skatījumā, jautājām **Unai Dreiblatei**, **Jolantai Brišai**, **Solvītai Sarkanei** un **Elīnai Ruskai**. Skolotājām, kuras mūsu skolā ir klases audzinātājas vienai vai vairākām klasēm.

- Kādas ir jūsu pārdomas, noslēdzot mācību gadu?

Una: - Lai cik atšķirīgs bija šis mācību gads, mums izdevās saglabāt un izveidot uz mācībām orientētu mikro vidi, to saglabājot visa gada garumā. Tas, ko šobrīd redzu, jauniešiem ir nepieciešams vasarā atgriezties sociālajā vidē. Jaunieši lielu daļu mācību gada pavadīja vienatnē, mācoties katrs savā mājā. Kad jauniešiem mācību gada beigās bija iespēja satikties vienā telpā, redzēju, ka pēc pāris stundām, viņi sāka

komunicēt, smieties, sadarboties, kas patiesībā bija aizmirsies. Tas viņiem šobrīd ir tikpat nepieciešams kā ēst, dzert vai elpot. Jaunieši ir izslāpuši pēc attiecībām un komunikācijas. Ja vien epidemioloģiskā situācija ļaus, vecāki savus bērnus noteikti varētu palaist vasarā vismaz uz vienu nometni, kur satikt vienaudžus, kur draudzēties un runāties. Jauniešu attīstībai vitāli svarīgs posms ir būtšana starp vienaudžiem, nevis pieaugušajiem.

Šajā mācību gadā veidojām jaunas tradīcijas – individuālas tikšanās ar skolēniem, pastaigas, ko ņemšu līdzī nākamajā mācību gadā. Šo es atklāju piespiedu kārtā, jo kovidlaiks aizliedza satikties, bet tas ir tāds rīks, kas ļauj izprast katru pusaudzi, jo viņi tomēr uzvedas ļoti atšķirīgi, kad ir kopā un kad atsevišķi. Klases kolektīva kontekstā lieta, pie kā darbosimies – prasme paust sevi, argumentēt, skaidrot savu viedokli. Un tā, lai tevi sadzird klases biedri. Šis gads bija tāds, kurš ļāva vairāk skolēniem palikt pašiem ar sevi. Izprast to, kas patīk, padodas, iepriecina utt. Nākamajā gadā

UNA DREIBLATE

JOLANTA BRIŠA

SOLVITA SARKANE

ELĪNA RUSKA

gribētos atgriezties pie komunikācijas, pie spējas otru saprast, uzklaustīt.

Jolanta: - Saviem skolēniem un viņu vecākiem bija jauna klases audzinātāja, un mans galvenais uzdevums bija izveidot labas attiecības. Tālāk cītīgi sekoju līdzī savai skolēnu akadēmiskajiem sasniegumiem un centos palīdzēt, ja kādam kaut kas uz priekšu tik raiti negāja. Un neatkāpjos no šī apgalvojuma, ka klases audzinātājs skolā jaunākajās klasēs ir teju vēl viens vecāks, kas ir līdzās skolēniem. Turklāt esam atbalsta personāls ģimenei un skolai. Kopumā ir ieguldīts liels darbs, lai arī attālināti būtu līdzās skolēniem.

Solvita: - Esmu 2. un 3. klases audzinātāja, un šajā vecumposmā galvenās divas lietas ir prasme draudzēties un atbilstoši uzvesties, ko skolēni apgūst skolā ikdienas darbošanās procesā. Man arī bija ļoti svarīgs mācību gada sākums, kamēr iepazīnu katru bērnu individuāli. Turklāt, jā, sākās attālinātais mācību process, kas jaunāko klašu bērniem nāca grūti. Gan attiecību veidošana, gan mācīšanās process. Taču, domājot par vasaru, aicinātu vecākus veltīt laiku saviem bērniem, doties kopīgos pārgājienos, baudīt vasaru. Kā matemātikas skolotāja ļoti ceru, ka bērni nedaudz arī padarbosies ar matemātikas uzdevumu burtnīcu. Tas būtu ļoti, ļoti noderīgi. Domāju, ka nākamajā gadā visās klasēs galvenās būs sociālās un emocionālās prasmes, jo diemžēl aiz muguras ir nepilni divi Covid-19 ierobežojumu gadi.

Elīna: - Piekritu kolēģēm. Vecākiem iesaku piedāvāt dažādus piedzīvojumus saviem bērniem. Lai viņi piedzīvo, lai bauda vasaru un draudzējas. Pirmklasniekiem šis bija sarežģīts gads, jo patiešām šis attālinātais mācību process viņiem pat nedeva iespēju izprast, kāds tad īsti ir mācību gads. Kāda ir kopējā gada dinamika. Līdz ar to nākamajā gadā mācīsimies

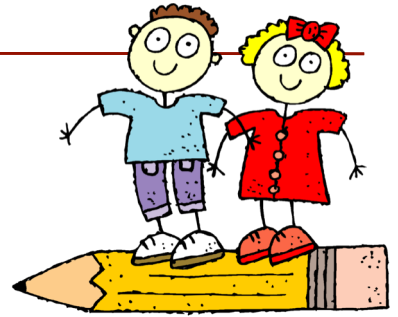
vēlreiz izprast, kas ir skola, ko nozīmē mācīties, nevis spēlēties. Noteikti redzu kā nepieciešamību mācīties izprast citam citu. Saprast, ka esam dažādas personības. Noteikt vēlētos klasē ieviest jaunas tradīcijas, kas ir tikai viņu. Domājot par vasaru, mazāko klašu skolēniem noteikti vajag vasarā kopā ar vecākiem palasīt un padarboties, jo attālinātais mācību process ir daudz ko atņēmis.

Kas bija šī gada izdošanās?

Jolanta: - Paldies kolēģiem par noorganizēto maiju, kad skolēni daudz tikās āra nodarbībās, saliedēšanās un sporta pasākumos, darbojās vairāku mācību priekšmetu apvienotajos projektos. Mēs radījām iespēju viņiem apgūt jaunas prasmes, zināšanas, neaizmirstot par viņu pašsajūtu, kas attālinātajā mācību procesā ir cietusi. Bet vēl vēlos pateikt, ka mūsu skolā strādā skolotāji, kuriem rūp ikviens mūsu bērns. Mums patīk sarunāties ar mūsu bērniem un pavadīt kopā laiku. To pierādīja arī pārgājieni un dažādie klašu pasākumi, kur nedarbojās tikai klašu audzinātājas, bet pieslēdzās ikviens mācību priekšmeta skolotājs, ja vien varēja.

Una: - Vēl man šķiet, ka būtiski bija tas, ka jauniešiem rādīju, ka ne tikai process ir svarīgs, bet arī rezultāts, ja atgriežamies pie mācību procesa. Man bija svarīgi meklēt ceļus, kā ļaut viņiem individuāli augt. Devītklasniekiem bija svarīgi likt aizdomāties, ka cieņa pret mācībām ir viņu pašu nozīmīga dzīves sastāvdaļa. Protams, nebija viegli saņemties. Bija neziņa par noslēguma eksāmeniem. Daudz kas bija ļoti mulsinošs, bet bija svarīgi būt ar viņiem kopā. Bija svarīgi, ka ģimenes bija līdzās. **JV**

Cēsu Jaunā skola uzņem skolēnus nākamajam mācību gadam visos vecumposmos

Pirmsskola

Droša vide, kur uzticami un gādīgi pedagogi, rūpējās par bērna fizisku un emocionālu drošību. Šajā posmā mācāmiešos izzināt pasauli sev apkārt.

Sākumskola

Uzticams, cieņpilns, jēgpilns sadarbības process. Šajā posmā mācāmiešos sadarboties, draudzēties, cienīt un pieņemt vienu otru.

Pamatskola

Atslēgvārdi - izmēģināt, notestēt, drosmīgi mēģināt. Šajā vecumposmā svarīgi pašizzināt sevi - pārbaudīt/izmēģināt savas spējas, talantus, vēlmes, idejas. Skolēniem sniedzam atbalstu un iedrošinājumu. Mācām plānot laiku, resursus.

Vidusskolas 10.klase

Globālās kompetences. Attīstām prasmes mācēt mācīties, mērķtiecīgi mācīties, elastīgi pielāgot savu mācību procesu, būt atvērtam. Būtiska - pašvadīta mācīšanās, kā arī prasmes - aizrautīgi risināt, iesaistīties, atrast savu potenciālu, izmantot iespējas, prast meklēt palīdzību, atbalstu.

Nākamajā mācību gadā Cēsu Jaunā vidusskola piedāvās skolēniem iespēju papildus apgūt:

Ķīniešu valodu
Spāņu valodu
Matemātiku un zinātni
Programmēšanu
Veidot savu mācību uzņēmumu
Doties skolēnu apmaiņas programmās un piedalīties dažādās praksēs

Vairāk informācijas par mūsu skolu un pieteikšanās formu variet atrast mājas lapā: www.jaunaskola.lv

**MĀCĀM SKOLĒNUS,
NEVIS MĀCĪBU PRIEKŠMETUS**

uzņemam skolēnus

- pirmsskolā
- pamatskolā
- vidusskolā (10.klase)

Bērnībā zīmē visi

LIENE LOTE ČEMME

Baiba Leitena ir Cēsu Jaunās skolas mākslas skolotāja, kura atzīst, ka tas ir visai liels izaicinājums.

“Mūsdienās daudz runājam par radošuma attīstību, par dizaina domāšanu, kas uzliek mākslas skolotājiem papildus pienākumu mākslu pacelt daudz augstākā līmenī. Turklāt nemitīgi ir jārod iespēja katram bērnam pašam atrast tieši viņa unikālo talantu, pieeju, stilu mākslā,” saka Baiba, atklājot, ka pamatskolas laikā zīmēšanu kā mācību priekšmetu īsti pat neatceras, to skaidrojot ar to, ka skolotāja nebija personība, kas spēj aizraut skolēnus.

Taču vēlāk, laikam ejot, viņa saprata, ka ļoti pašai patīk zīmēt. Aiz muguras palicis arī nepiepildīts Mākslas Akadēmijas sapnis, taču zīmēšana vienmēr bijusi Baibas sirdslieta.

“Mēs arī dzīvojam laikā, kad viss ir pieejams. Arī idejas un paraugi internetā. Bet būtiskākais ir tajā visā neapjukt, bet meklēt savu ceļu. Šis gads bija arī ļoti izaicinošs ar to, ka mācības notika attālinātajā vidē. Sākumā pat jutos apjukusi, kā lai skolēniem māca zīmēt. Taču es atradu veidus un patiesībā strādāju ļoti radoši,” vērtē Baiba.

Jautāta, vai skolēnam ir jāpiemīt talantam, lai zīmētu, viņa norāda, ka drīzāk jābūt vēlmei zīmēt. “Protams, talantīgu skolēnu uzreiz var pamanīt, bet tas nenozīmē, ka zīmēt nevar visi. Turklāt mākslas veidi ir tik dažādi. Iespēja izpausties ir katram. Jautājums, vai skolēns vēlas zīmēt,” precizē mākslas skolotāja, atklājot, ka attālinātās mācīšanās laikā atklāja savu skolēnu vēl neiepazītās talanta puses. Atklājās daudzi patīkami

pārsteigumi, kā skolēni domā, strādā, zīmē, interpretē.

Runājam arī par to, ka bērnībā taču visi bērni zīmē un krāso kaut ko. Kas notiek vēlāk? Kādēļ, pieaugot bērniem, attālinās viņu vēlme paņemt rokās zīmuli vai krāsas.

“Patiesībā jau bērni, kad ir mazi, tādā veidā izsaka savas emocijas, jūtas, atspoguļo dienas notikumus. Vēlāk iemācāmies runāt, izteikt savas sajūtas, domas citādā formā. Taču noteikti ir cilvēki, kuri turpina zīmēt. Daudzi saprot, ka zīmēšana ir arī viņu talants un sāk to izkopt. Zīmēšana kā nodarbošanās var būt lieliska terapija. Iespējams, daudz biežāk un vairāk cilvēkam rokās būtu jāieliek ota vai krāsu zīmuli. Lai apstājas! Lai izzīmē sevi,” prāto Baiba, atklājot, ka pati mājās arī mēdz paņemt rokās otas un zīmēt. Vēl viņa bilst, ka vasarā viena no vecāku un bērnu kopīgām nodarbēm varētu būt zīmēšanas pēcpusdiens. Lai var izzīmēties no sirds un ar krāsainiem pirkstu galiem. JĀ

Par emociju regulāciju pirmsskolas vecumposmā

LIENE LOTE ČEMME

Pirmsskolas metodijke **Arta Bildere** stāsta, ka šis ir Joti būtisks darbs, kam uzmanību pievērš pirmsskolas pedagogi.

“Ikdienas darbā esam nonākuši pie secinājuma, ka arvien grūtāk bērni apgūst sociālās prasmes, arvien vairāk ir jāmeklē individuāla pieeja bērniem. Pētījumos tiek minēts, ka ļoti būtisks priekšnoteikums tam, lai bērni spētu iemācīties dažādas dzīvei nepieciešamas sociālās prasmes, ir spēja regulēt savas emocijas,” saka Arta, norādot, ka bērnu sociālo prasmju veidošanos ietekmē vairāki faktori, arī paaugstināts stresa līmenis, bērna temperaments un citas iezīmes.

Vaicāta, kāpēc būtu jāveicina emociju regulācijas un sociālās prasmes, Atrā atbild, ka tam ir vairāki iemesli.

“Bērniem ar augstākām pašdisciplīnas spējām ir augstāki akadēmiskie sasniegumi, nekā bērniem ar augstākām intelekta spējām. Tāpat labas pašregulācijas prasmes ir saistītas ar labu lasītprasmes apguvi, vārdu krājumu un matemātikas prasmēm. Palīdzot bērniem un pusaudžiem attīstīt sociālās prasmes, mēs palīdzam viņiem sagatavoties veselīgākai nākotnei. Viņi ir veiksmīgāki gan skolas, gan darba dzīvē un samazinās iespēja, ka šie bērni vēlākos gados cieš no atkarības problēmām un likumpārkāpumiem. Vēl kādā pētījumā bija teikts, ka bērni ar labām sociālām prasmēm iegūst labāku izglītību,” stāsta Arta. Tāpat dažādos pētījumos tiekot skaidrots, ka būtiski ir sākt mācīt emociju regulēšanas prasmes pirmsskolā, jo šajā vecumposmā bērniem ir novērojama lielāka smadzeņu darbības aktivitāte tieši pieres daivā - tā atbild par uzvedības kontroli, regulēšanu, plānošanu.

Stāstot par ikdienas darbu pirmsskolā, Arta saka: “Svarīgi jau bērnam mazā vecumā veidot prasmes regulēt savas emocijas. Lai viņš to varētu izdarīt, viņam jāattīsta sevis redzēšana un sapratne. Latvijas izglītības

sistēma māca redzēt apkārtējo pasauli, bet saviem iekšējiem procesiem uzmanība netiek pievērsta, saredzējām nepieciešamību palīdzēt bērniem apgūt šīs prasmes. Šai apmācībai pedagogi velta vienu dienu nedēļā. Uzsākām šo ar vecāko grupu, bet sapratām, ka jau arī mazākajiem bērniem ir attīstāmas prasmes, kas tālākajās grupās pilnveidojamas, piemēram, nosaukt emocijas vārdā. Mācāmies atpazīt pamatemocijas draugos, sevī – kādi mēs izskatāmies, kādi ir mūsu žesti, ķermeņa valoda, kad esam priecīgi, bēdīgi, dusmīgi. Kamēr mēs nevaram nosaukt kaut ko vārdā, intelekts nav klātesošs. Sākām iekārtot emociju regulēšanas stūri – ideālā variantā tā būs vieta, kurā bērns pats var iet emociju uzplūdus, novērtēt savu tā brīža emociju intensitāti, atrast sev piemērotāko veidu, lai nomierinātos. Emociju stūri iekārtojam pakāpeniski soli pa solim, kopā ar bērniem. Šim procesam izstrādāts nodarbību cikls katram vecumposmam. Tas sevī ietver pamata emociju iepazīšanu, emociju atpazīšanu ķermenī, vecākajās grupās arī emociju intensitātes mērīšanas termometra izveidi, emociju regulēšanas vingrinājumu kopuma izveidi (fiziskie un elpošanas vingrinājumi, relaksācijas pozas), vecākajā grupā arī sevis mierināšanu ar labiem vārdiem.” JV

Biežāk uzdotie jautājumi

Kāds ir pirmsskolas darba laiks?

Pirmsskolas darba laiks ir no plkst. 7.00 - 19.00. No plkst. 8.00 - 18.00 noris darbošanās katram savā grupā, savukārt rītos no plkst 7.00 - 8.00 un vakaros no 18.00 - 19.00 bērni, kuri ierodas agri vai pavada skoliņā ilgāku laiku, darbojas kopā vienā grupiņā ar dežūrpedagogu.

No kāda vecuma uzņemam bērnus?

Bērnus uzņemam no 1,5 gadu vecuma.

Kāds ir bērnu skaits grupās?

Lai nodrošinātu individualizētu pieeju, mūsu ikdienas darbs noris piecās grupās, kurās bērnu skaits ir no 8 līdz 14 bērniem atbilstoši vecumposmam.

Kā un kad pieteikties pirmsskolai?

Pieteikties var mājas lapā: www.jaunaskola.lv, kur atradīsiet iesniegumu, lai pieteiktu bērnu pirmsskolas izglītības iestādē.

IKDIENAS RUTĪNAS

Otrās brokastis

Viens no rīta rituāliem - kopīgas otrās brokastis, tās bērni ēd savā grupiņā no līdzīgi paņemtajām brokastu kastītēm.

Rīta aplītis

Gandrīz katru dienu bērni sapulcējas rīta aplī. Tas ir kopā sanākšanas brīdis, lai paskatītos viens uz otru, pateiktu draugiem "labrīt" un labas dienas vēlējumu, saņemtu draugu labas dienas vēlējumu, kopīgi vienotos par dienā veicamajiem uzdevumiem.

Āra laiks

Ārā dodamies daudz un gandrīz jebkuros laika apstākļos. Āra vidē iespējams apgūt gan burtus un ciparus, gan doties pētnieciskos pārgājienos, gan nodoties futbola spēlei un eksperimentiem ar dubļiem smilšu kastē. Tādēļ bērnu drēbes vakarā, visticamāk, būs netīras, taču vēlme pēc svaiga gaisa, kustībām un eksperimentiem - piepildīta.

Atpūtas laiks

Lai pietiktu spēka pēcpusdienas cēlienam, visi bērni pēc pusdienām dodas atpūsties. Mazākie bērni atjauno spēku miegā, savukārt vecākās grupas bērni bauda kluso laiku, kur pēc muskuļu un prāta atpūtas

horizontālā stāvoklī, bērni, kas neaizmie, var pievērsties klusām un relaksējošām aktivitātēm uz sava matracīša - grāmatu pētišanai, mandalu likšanai, utml.

Grupu rutīnas un rituāli

Katrai grupiņai izveidojas savi rituāli un ikdienas rutīnas. Meža pastaigu dienas, gatavošanas dienas, sarunu laiks, kluso darbiņu laiks, lasīšanas laiks, roku mazgāšanas dziesmiņa, īpaši rīta sagaidīšanas un sasveicināšanās veidi, - šos un citus ikdienas rituālus pedagogi un bērni ievieš katrs pēc savām vēlmēm un vajadzībām.

SADARBĪBA AR VECĀKIEM

Tikai strādājot kopā, vienojoties par atbildībām, savstarpēju atbalstu un atklātu komunikāciju, iespējams panākt bērna attīstību jebkurā jomā. Iesaistām vecākus pirmsskolas dzīvē un informējam par to, kas notiek ikdienā, ko bērni apgūst, par kādām tēmām iespējams vakarā ar bērniem parunāt ierastā "kā šodien gāja" vietā.

Divas reizes gadā vecāki tiek ar pedagogiem - gada sākumā, lai pārrunātu un kopīgi izvirzītu bērna individuālos mērķus un gada noslēgumā, lai izvērtētu bērna attīstības dinamiku. Tāpat vecāki tiek aicināti izmantot iespēju pieteikties uz īsajām individuālajām sarunām par sev aktuālu jautājumu ar pedagogu visa mācību gada laikā.

Katru mēnesi vecāki saņem mēneša plānu ar apgūstamo tēmu un sasniedzamajiem rezultātiem visās mācību jomās.

Ikdienas komunikācijai esam uzsākuši lietot tiešsaistes sistēmu Eliis, kur iespējams uzzināt katras dienas mērķi un pakārtotos uzdevumus.

Rīkojam vecāku sarunu vakarus, mācības un tikšanās gan grupu ietvaros, gan pirmsskolas ietvaros, gan individuālās tikšanās ar vadību. Arī šajā attālinātajā laikā, kad kopā pulcēties nav iespējams, domājam par veidiem, kā savstarpēji sazināties un izglītoties - piemēram, attālināti uzdodot jautājumus mūsu psiholoģēm un saņemot video formāta atbildes. **JĀ**

Mācīs ķīniešu un spāņu valodu

LIENE LOTE ČEMME

Cēsniiece **Santa Zvirbule** tikai šogad pēc 11 pavadītiem gadiem Meksikā atgriezās savā dzimtajā pilsētā. Tiesa gan, iepriekš Santa vēl pāris gadus dzīvoja un mācījās Ķīnā, līdz ar to laika posms ir visai garš, kas pavadīts prom no Latvijas.

“Es toreiz mācījos Latvijas Universitātē Āzijas studijas. Pēc tam nāca Meksika, kurā pavadīju patiešām daudzus savus dzīves gadus,” stāsta Santa. Tāpat Meksikā mācījusi angļu un ķīniešu valodu, bet visam pa vidu pati apguvusi spāņu valodu. Taču arī šobrīd, attālinātajā iespēju pasaulē, Santa veido online skolu un tā pasniedz privātsiņģas gan Meksikā, gan Latvijā.

“Valodas pavisam noteikti ir mana aizraušanās, turklāt arī darbs skolā man ļoti patīk. Nākamajā mācību gadā Cēsu Jaunajā skolā mācīšu ķīniešu un spāņu valodu. Šīs abas ir ļoti brīnišķīgas valodas, kas paver iespējas ne tikai Latvijā, bet arī pasaulē. Protams, ķīniešu valodu nevar iemācīties gada vai divu laikā, taču sāksim ar labiem pamatiem,” smaidot saka Santa un vaicāta, kā jūtas Latvijā pēc tik ilgiem gadiem, saka: “Ir liela atšķirība starp dzīvi, kultūru, tradīcijām Latvijā un Meksikā. Reizēm gāja grūti ar viņu tradīciju pieņemšanu. Piemēram, satiekoties ir jāsabučojas. Turklāt tas notiek arī biznesa sapulcēs ar svešiem cilvēkiem vai ballītēs, kur ir 30 viesi. Tāpat arī darba stils, mūžīgās kafijas, nenoteiktais un lēnais darba temps. Jā, arī elementāri - drošība, izglītības sistēma, kas man ir svarīgi savas meitas Milas dēļ. Bet pietrūkst Meksikas saules un cilvēku atvērtības.”

Runājot par nākamo mācību gadu, Santa teic, ka patiešām vēlas skolēniem dot iespēju apgūt divas fantastiskas valodas. Turklāt viņa savas stundas vienmēr veido tā, lai tās būtu pielāgotas konkrētai grupai, vecumposmam un skolēnu interesēm.

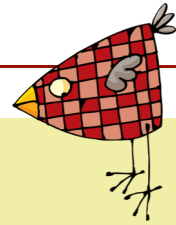
“Laikam jau jāsap, ka man ir dota spēja sajst savus skolēnus. Daudz runāšu par kultūru, jo valodu bez kultūras nav iespējams iemācīties. Es vēlos skolēniem iemācīt mīlēt pašu valodas mācīšanās procesu. Mācīties

nevis tikai tādēļ, ka kāds to sagaida no viņiem, bet tādēļ, ka viņiem tas patīk un ka viņi tam saskata jēgu. Turklāt mēģinu savām stundām piesaistīt dažādus cilvēkus, kuriem šī valoda ir dzimtā,” stāsta Santa. Vēl viņa redz, ka tieši Cēsu Jaunā skola, kura nestāv uz vietas un nemiņģi meklē dažādus jaunus ceļus izglītībā, ir īstā vieta viņai. Arī pati Santa nemiņģi meklē dažādas metodes, veidus, kā valodu mācīt atbilstoši konkrētā cilvēka interesēm.

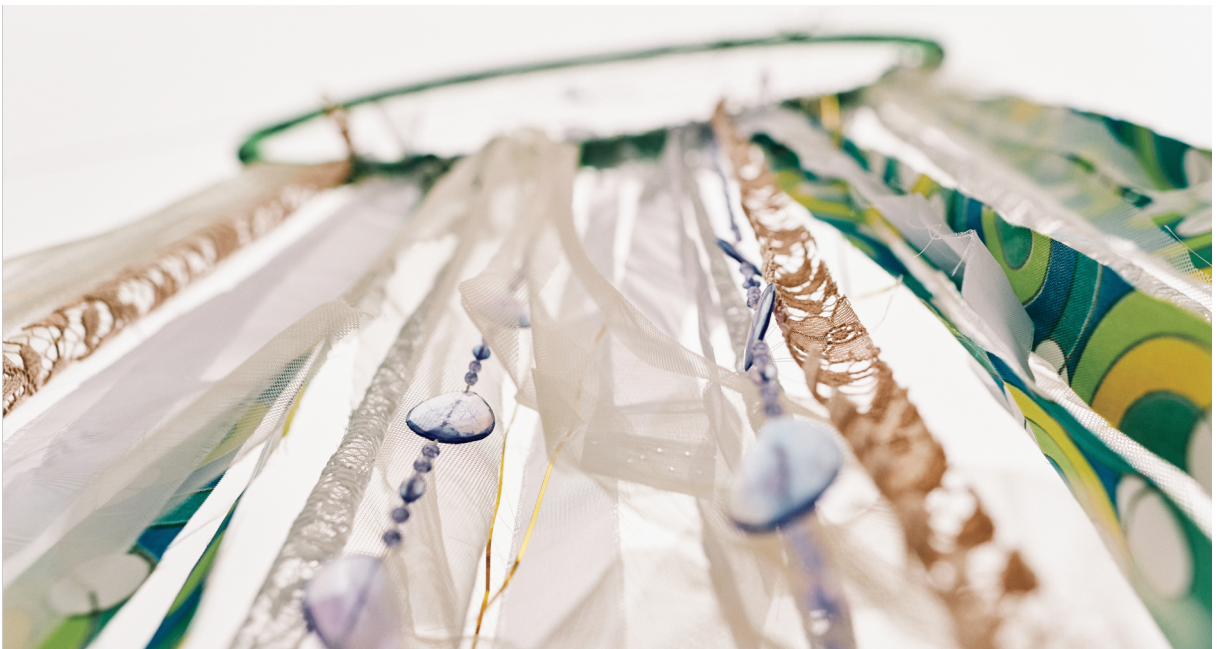
Runājam abas arī par to, ka nereti veidojas situācija, ka skolā, kad ir iespēja mācīties valodas, to nedarām, bet vēlāk ejam uz dažādiem valodu kursiem un maksājam par to lielu naudu.

“Domāju, ka skolēniem ir būtiski saskatīt un apjaust nepieciešamību, kādēļ viņi mācās. Ja skolēns aizbrauks apmaiņas programmā un tur nevarēs pateikt ne vārda vienaudziem, iespējams, sapratīs, kādēļ angļu vai jebkura cita valoda viņam ir nepieciešama. Arī es, nākot uz skolu strādāt, nevaru nevienu piespiest mācīties, bet es būšu tur un palīdzēšu to darīt tiem jauniešiem, kuri to vēlēšies un kuri apzināsies, kādēļ nāk uz spāņu, ķīniešu valodas stundām,” saka Santa. JV

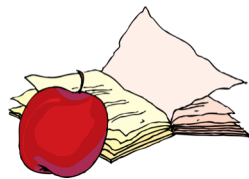

Manas vasaras apņemšanās

- Jādodas vasaras brīvlaikā
- Jāizlasa viena interesanta grāmata
- Jāaiziet pārgājienā uz sev vistuvāko upi un jānoiet gar to vismaz 3 kilometri
- Kopīgajā kases čatiņā jāieliek kāda jauna vasaras bilde
- Jānoorganizē savai ģimenei vai draugiem viens jauks vasaras tematiskais pasākums
- Jānoskatās viens saulriets
- Jānoķer zivs
- Jāiepazīstas ar kādu jauku cilvēku, kuru iepriekš nepazini
- Lietū jāskraida pa peļķēm, nedomājot par slapjām drēbēm vai matiem
- Jāaizbrauc ar ģimeni uz jūru
- Jāieklausās dabā un jāskatās kaut kas līdz šim nepamanīts
- Lielākais izaicinājums – vasarā savākt kopā savu klasi kādam jaukam pasākumam
- Apmeklēt kādu muzeju vai botānisko dārzu
- Apmeklēt kādu vietējo zemnieku tirdziņu
- Uztaisīt picu
- Vairāk smaidīt
- Pateikt paldies vismaz 10 cilvēkiem
- Izbaudīt vasaru
- Jāuztaisa video sveiciens savai klases audzinātājam
- Jāatklāj kāda jauka vieta Latvijā, kuru ieteikt saviem klasesbiedriem
- Pa vasaru jānoiet vismaz 200 kilometri kopā ar draugiem
- Noorganizē sev katru mēnesi vienu dienu bez telefona

Vasaras literatūra vecākiem, pedagogiem un skolēniem

lesaka **Inna Rezgale**, skolas psiholoģe

Entonijs Volfs
"Es klausītu savus
vecākus, ja viņi aizvērtos"
(pusaudžu vecākiem,
pedagogiem)

Gerijs Čepmens
"5 mīlestības valodas"
(mazāku bērnu vecākiem,
pedagogiem)

lesaka **Ieva Melgalve**,
dzejniece, viesojusies CJS

Ingmāra Balode
"Dzejoļi pēc mūsu ēras"
(literatūra ikvienam)

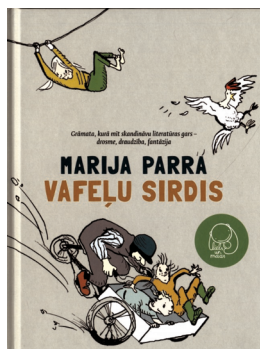
Elvīra Bloma
"Izdzēstie attēli"
(literatūra ikvienam)

lesaka
Dana Narvaiša,
izglītības eksperte

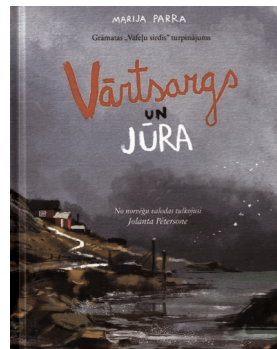
Klīrs Džeims
"Atomiskie ieradumi"
(patiesi iesaku
skolotājiem,
vecākiem
un pat
vidusskolēniem)

lesaka **Dina Zveja**, literatūras skolotāja

Marija Parra
"Vafeļu sirdis"
(jaunāko klašu
skolēniem)

Marija Parra
"Vārtsargs un jūra"
(jaunāko klašu
skolēniem)

lesaka
Liene Lote Čemme,
literatūras skolotāja

Osvalds Zebris
"Māra"
(vecāko klašu
skolēniem)

